

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 24. juna 2019. godine
Br. ref.: RK1375/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI199/18

Podnosilac

Hajriz Haxholli

**Ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 317/2018 Vrhovnog suda Kosova od
6. novembra 2018. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzie Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Hajriz Haxholli, sa mestom stanovanja u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa advokat Ali Latifi.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje [Rev. br. 317/2018] Vrhovnog suda Republike Kosovo od 6. novembra 2018. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud) koje je uručeno podnosiocu zahteva 29. novembra 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti osporenog rešenja putem kojeg su, prema navodima podnosioca zahteva, povređena njegova prava garantovana članovima 3. [Jednakost pred zakonom], 4. [Oblik vladanja i podele vlasti], 21. [Opšta načela], 22. [Direkta primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 23. [Ljudsko dostojanstvo], 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], i 57. [Opšta načela] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda ((u daljem tekstu:EKLPJ).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, na članu 22. [Procesuiranje podnesaka] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) kao i na pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 20. decembra 2018. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 8. januara 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Remzije Istrefi-Peci za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Gresa Caka-Nimani i Safet Hoxha.
7. Dana 17. januara 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 6. juna 2019. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva je radio kao nastavnik u Osnovnoj školi "Ramiz Sadiku" u selu Marevc a kasnije u jednoj drugoj Osnovnoj školi "Dituria" u selu Orlović.
10. Dana 23. avgusta 2013. godine, Direkcija za obrazovanje u Prištini (u daljem tekstu: Direkcija za obrazovanje), je putem odluke [br. 03118-12848] od 23. avgusta 2013. godine obavestila podnosioca zahteva da će mu se zbog

dostizanja 65 godina starosne dobi prekinuti radni odnos 23. avgusta 2013. godine.

11. Dana 30. avgusta 2013. godine, podnosilac zahteva je tražio od Direkcije za obrazovanje da mu se isplate jubilarne plate za odlazak u penziju. Podnosilac zahteva je svoj zahtev zasnovao na članovima 42, 43 i 44 Kolektivnog ugovora. Zahtev podnosioca je odbijen i kao posledica toga on nije primio traženu nadoknadu.
12. Budući da podnosilac zahteva nije uspeo da dobije pravo na jubilarnu nadoknadu zatraženu od upravnih organa Direkcije za obrazovanje, on je podneo tužbu Osnovnom sudu u Prištini (u daljem tekstu: Osnovni sud) zahtevajući da se obaveže Direkcija za obrazovanje da mu prizna nadoknadu za dve jubilarne plate kao i dve propratne mesečne plate za odlazak u penziju.
13. Dana 12. novembra 2014. godine, Osnovni sud je putem presude [C.br.2313/13] odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca. Kao razlog za odbijanje tužbenog zahteva, Osnovni sud je, između ostalog, naglasio da član 4.1 Kolektivnog ugovora predviđa da ovaj ugovor važi za sve zaposlene i poslodavce iz člana 3 ovog Kolektivnog ugovora, međutim, u nijednoj odredbi Kolektivnog ugovora *“ne postoji nijedna norma koja je odredila vremenski period trajanja ugovora i ne postoji nijedna odredba kojom bi se regulisalo pitanje obaveza preuzetih do potpisivanja novog ugovora [...]”* Dalje, Osnovni sud je istakao da putem odluke od 23. avgusta 2013. godine, podnosiocu zahteva nije priznato pravo na jubilarne plate i plate za odlazak u penziju kao što su u nekoliko drugih slučajeva neke tužene priznale to pravo penzionerima iz obrazovanja. U zaključku, Osnovni sud je naglasio da se zahtev podnosioca mora odbiti, kao neosnovan, jer je Kolektivni ugovor iz 2005. godine istekao u smislu člana 6.4 Zakona br. 2001/27.
14. Protiv gore pomenute presude Osnovnog suda, podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu zbog povrede materijalnog prava i onog proceduralnog kao i zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja.
15. Dana 21. juna 2018. godine, Apelacioni sud je putem presude [AC.br.2387/18] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio je presudu [C.br.2313/13] Osnovnog suda od 12. novembra 2014. godine. Apelacioni sud je obrazložio neosnovanost žalbe polazeći od činjenice da je, prema njemu, Osnovni sud odbio tužbeni zahtev podnosioca, kao neosnovan, na pravičan način i bez bitnog kršenja odredaba parničnog postupka. Dalje, Apelacioni sud je smatrao da je Osnovni sud na pravičan i potpun način izveo dokaze i činjenice i da je ispravno primenio materijalno pravo.
16. Protiv gore pomenute presude Apelacionog suda, podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu, navodeći kršenja odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava.
17. Dana 6. novembra 2018. godine, Vrhovni sud je putem rešenja [Rev.br.317/2018] odbacio, kao nedozvoljen, zahtev podnosioca za reviziju jer je vrednost spora bila ispod zakonskog ograničenja od 3,000 evra. Vrhovni sud

je naglasio da prema stavu 2. člana 211. Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP) revizija nije dozvoljena.

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud, odbacivanjem njegovog zahteva za reviziju kao nedozvoljenog, povredio njegova prava zaštićena članovima 3., 4., 21., 22., 23., 24., 31., i 57. Ustava i pravo garantovano članom 6. ESLJP-a.
19. Prema podnosiocu zahteva, Direkcija za obrazovanje *“nije primenila član 90. Zakona o radu i Kolektivni ugovor iz 2005 – 2017. godine”* povredivši tako njegova osnovna prava i slobode garantovane Ustavom i međunarodnim konvencijama.
20. U vezi člana 3. Ustava, podnosilac zahteva naglašava da je ovaj član prekršen jer nisu svi jednako tretirani pred zakonom budući da *“neki od mojih kolega su dobili pravo na jubilarnu nagradu nakon penzionisanja, dok ja godinama tražim ovo neosporivo pravo.”*
21. Što se tiče donošenja odluke od strane Vrhovnog suda, podnosilac zahteva ističe da se on nije upustio u garancije koje Ustav pruža *“svima bez razlike”*. Prema njemu, Vrhovni sud je pogrešio kada je odbacio njegov zahtev za reviziju kao nedozvoljen navodeći da je vrednost spora manja od 3,000 evra jer se uopšte nije upustio u tačku 4. člana 211. ZPP-a gde se navodi *„revizija je uvek dozvoljena u sporovima iz radnih odnosa koje pokreće zaposleni protiv odluke za prestanak radnog odnosa. [citat podnosioca zahteva].”* Odbijanjem zahteva za reviziju podnosioca zahteva, Vrhovni sud je delovao u suprotnosti sa tačkom 4. člana 211. ZPP-a.
22. Na kraju, podnosilac zahteva se obraća Sudu sa sledećim zahtevom:

“[...] tražimo da se primeni zakonitost i ustavnost, Zakon o radu i Kolektivni ugovor.

Kao što je slučaj Vrhovnog suda Kosova, koji se poziva na član 211, stav 3, da je ova odredba u suprotnosti sa kategorijom ovih godina, zasnivajući se na drugim sporovima koji ne prelaze vrednost od 3000 evra, povređena su osnovna prava na život i tako je povređen Ustav i Zakon o radu, kao i član 90 i Kolektivni ugovor.

Tražimo da se bivšem nastavniku prizna pravo na prateće plate i jubilarne plate: 2 + 2 plate.”

Prihvatljivost zahteva

23. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom o radu
24. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlaštene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

25. Sud se takođe poziva i na članove 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 48
[Tačnost podneska]

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

26. Što se tiče ispunjavanja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava jedan akt javnog organa, odnosno rešenje [Rev.br.317/2018] Vrhovnog suda od 6. novembra 2018. godine nakon što je iscrpio sva pravna sredstva određena zakonom. Podnosilac zahteva je takođe razjasnio prava i slobode, za koje navodi da su mu povređena, u skladu sa članom 48. Zakona i dostavio je zahtev u skladu sa rokovima propisanih u članu 49. Zakona.
27. Međutim, pored ovih uslova, Sud takođe mora da razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisanih u pravilu 39. [Uslovi prihvatljivosti] Poslovnika o radu. Pravilo 39. (2) Poslovnika o radu propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmatra zahtev, uključujući uslov da zahtev nije očigledno neosnovan. Konkretnije, pravilo 39. (2) propisuje:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.”

28. U tom smislu, Sud podseća da je podnosilac zahteva, nakon okončanja radnog odnosa sa Direkcijom za obrazovanje zbog postizanja starosne granice za penzionisanje, pokrenuo upravne a nakon toga sudske postupke u vezi sa naknadom jubilarnih plata prilikom odlaska u penziju. Osnovi sud i Apelacioni sud su odbili njegov zahtev kao neosnovan uglavnom sa obrazloženjem da nema zakonske osnove u korist takvog prava i da Kolektivni ugovor, na koji se poziva podnosilac zahteva, nije bio na snazi u vreme kada je podnosilac otišao u penziju. Dok, Vrhovni sud je, rešenjem, odbio zahtev za reviziju podnosioca zasnivajući se na član 211. ZPP-a prema kojem revizija nije dozvoljena u

imovinsko-pravnim sporovima u kojima tužbeni zahtev ne prelazi novčani iznos u vrednosti od 3,000 evra. Ovo potonje, podnosilac zahteva osporava pred Sudom navodeći da je doneto kršenjem njegovih prava garantovanih članovima 3., 4., 21., 22., 23., 24., 31. i 57. Ustava i članom 6. EKLJP-a.

29. S tim u vezi, Sud primećuje da se, u suštini, podnosilac zahteva žali da u njegovom slučaju nije bilo pravičnog i nepristrasnog suđenja i da on nije tretiran na jednak način u poređenju sa nekim sličnim slučajevima, u kojima je Sud, prema njemu, priznao pravo na mesečne plate kao jubilarnu nagradu posle penzionisanja a on ih nije primio. Prema njemu, Vrhovni sud je prekršio zakon kada u obrazloženju nije uzeo u obzir tačku 4. člana 211. ZPP-a odbijajući njegov zahtev za reviziju kao nedozvoljen i ne razmatrajući njegove navode o kršenju Ustava i činjenicu da je njegov zahtev trebao biti dozvoljen za kategoriju njegovih godina budući da je to imalo veze sa pravima iz radnog odnosa. Takođe, on navodi da je u njegovom slučaju pogrešno odlučeno kada nije dozvoljena primena Zakona o radu i Kolektivnog ugovora.
30. U vezi gorenavedenih navoda, Sud smatra da je podnosilac zahteva izgradio svoj slučaj na osnovu zakonitosti, odnosno na utvrđivanju činjenica u pogledu Kolektivnog ugovora na koji se on poziva i pogrešnog tumačenja Zakona o parničnom postupku od strane Vrhovnog suda i onih nižih instanci uključujući i Direkciju za obrazovanje kao upravnog organa koji je na početku odbio njegov zahtev za nadoknadu plata. Takođe, podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud pogrešno primenio odredbe ZPP-a kada je odbio njegov zahtev za reviziju kao nedozvoljen.
31. Sud podseća da se ovi navodi odnose na oblast zakonitosti i kao takvi ne padaju pod nadležnost Suda, stoga, u načelu, ne mogu biti razmatrani od strane Suda (vidi slučaj KI56/17, podnositeljka zahteva: *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35). Jedini način na koji bi se ovi navodi mogli razmatrati i prihvatiti kao osnovani bio bi slučaj kada bi jedan podnosilac zahteva ubedljivim argumentima uspeo da dokaže da je u njegovom slučaju bilo kršenja Ustava ili EKLJP.
32. U tom smislu, Sud naglašava da nije njegov zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost), za koje se tvrdi da su izvršili redovni sudovi, osim i u meri u kojoj su takve greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). On sam, ne može da oceni zakon koji je doveo dotle da redovni sud usvoji jednu umesto neke druge odluke. Ako bi bilo drugačije, Sud bi delovao kao sud "četvrtog stepena" što bi rezultiralo prevazilaženjem ograničenja koja su postavljena u njegovoj nadležnosti. U stvari, uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *Garcia Ruiz protiv Španije*, ESLJP, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i vidi, takođe, slučaj KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti, od 16. decembra 2011. godine).
33. Ustavni sud može razmatrati samo ako su dokazi predstavljeni na pravilan način i da su postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, vođeni na takav način tako da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi, između ostalih vlasti, slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj

Evropske komisije za ljudska prava, usvojen 10. jula 1991. godine).

34. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje koje je dato u rešenju Vrhovnog suda jasno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud je takođe utvrdio da postupci pred Apelacionim sudom i Osnovnim sudom nisu bili nepravični ili proizvoljni (vidi, slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, odluka ESLJP-a od 30. juna 2009. godine).
35. U tom smislu, Sud primećuje da je Vrhovni sud odbio kao “nedozvoljen” zahtev za reviziju, podnosioca zahteva, u proceduralnom smislu bez razmatranja osnovanosti zahteva, zasnivajući se na odredbama ZPP-a, prema kojima zahtev za reviziju treba da se proglasi nedozvoljenim u slučajevima kada je vrednost spora ispod 3,000 evra.
36. Konkretnije, Vrhovni sud je u svom rešenju naglasio sledeće:

“Iz spisa predmeta proizilazi da je vrednost predmeta spora u ovoj pravnoj stvari 1.941,37 evra. U ovom stanju stvari, Vrhovni sud Kosova, nakon što je razmotrio dozvoljenost podnošenja ove revizije, utvrdio da ista nije dozvoljena.

Prema odredbi člana 211.2 ZPP-a, revizija se ne dozvoljava u imovinsko pravnim sporovima u kojima se tužbeni zahtev odnosi na novčane zahteve, predaju stvari, ili ispunjavanje nekih drugih polaganja, ukoliko vrednost predmeta spora u delu pobijenom presudom ne prelazi sumu od 3,000 €. Vrednost spora u pobijenom delu iznosi 1.947,37 evra, koja ne prelazi granicu propisanu zakonom.”

37. Shodno tome, Sud smatra da podnosilac zahteva nije dokazao da su postupci pred Vrhovnim sudom ili pred drugim redovnim sudovima bili nepravični ili proizvoljni ili da su osnovna prava i slobode zaštićena Ustavom povređena kao rezultat pogrešnog tumačenja proceduralnog prava. Sud ponovo naglašava da je tumačenje zakona obaveza redovnih sudova i da je to pitanje zakonitosti (vidi, slučaj KI63/16, podnosilac zahteva *Astrit Pira*, rešenje o neprihvatljivosti, od 8. avgusta 2016. godine, stav 44; i vidi, takođe, slučaj KI150/15; KI161/15; KI162/15; KI14/16; KI19/16; KI60/16 dhe KI64/16, podnosioci zahteva *Arben Gjukaj, Hysni Hoxha, Driton Pruthi, Milazim Lushtaku, Esat Tahiri, Azem Duraku dhe Sami Lushtaku*, rešenje o neprihvatljivosti, od 15. novembra 2016. godine, stav 62).
38. Sudska praksa ovog Suda pokazuje da je bilo i drugih slučajeva - kao i ovaj sadašnji – kada su osporavana rešenja Vrhovnog suda putem kojih su odbijeni, kao nedozvoljeni, zahtevi za reviziju u kojima je vrednost spora bila ispod 3,000 evra. U takvim slučajevima, kao i u ovom sadašnjem, Sud se fokusirao samo na to da li su relevantni podnosioci zahteva imali (u celovitosti) koristi od pravičnog i nepristransnog suđenja ne upuštajući se u pitanje zakonitosti i aspekte tumačenja proceduralnog i materijalnog prava jer je takva ingerencija u primarnoj nadležnosti redovnih sudova. Takve slučajeve, Sud je proglasio neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim (vidi, slučajeve Ustavnog suda u kojima je odluka Vrhovnog suda bila osporena jer je zahtev za reviziju odbijen iz proceduralnih razloga kao neprihvatljiv: KI66/18 podnosilac zahteva *Sahit*

Muçolli, rešenje od 6. decembra 2018. godine; KI110/16 podnosilac zahteva *Nebojsa Dokić*, rešenje od 24. marta 2017. godine; KI24/16 podnosilac zahteva *Avdi Haziri*, rešenje od 4. novembra 2016. godine; KI112/14 podnosilac zahteva *Srboljub Krstić*, rešenje od 19. januara 2015. godine; KI84/13 podnosioci zahteva *Gani, Ahmet dhe Nazmije Sopaj*, rešenje od 18. novembra 2013. godine).

39. Shodno tome, Sud smatra da podnosilac zahteva nije dokazao da su postupci pred Vrhovnim sudom ili pred drugim redovnim sudovima bili nepravični ili proizvoljni ili da su osnovna prava i slobode zaštićena Ustavom povređena kao rezultat pogrešnog tumačenja proceduralnog prava. Sud ponovo naglašava da je tumačenje zakona obaveza redovnih sudova i da je to pitanje zakonitosti (vidi, slučaj KI63/16, podnosilac zahteva *Astrit Pira*, rešenje o neprihvatljivosti, od 8. avgusta 2016. godine, stav 44; i vidi, takođe, slučaj KI150/15; KI161/15; KI162/15; KI14/16; KI19/16; KI60/16 dhe KI64/16, podnosioci zahteva *Arben Gjukaj, Hysni Hoxha, Driton Pruthi, Milazim Lushtaku, Esat Tahiri, Azem Duraku dhe Sami Lushtaku*, rešenje o neprihvatljivosti, od 15. novembra 2016. godine, stav 62).
40. U skladu sa svojom uspostavljenom sudskom praksom, Sud dalje naglašava da nezadovoljstvo podnosioca zahteva zbog ishoda postupka od strane redovnih sudova, odnosno Vrhovnog suda, Apelacionog suda i Osnovnog suda ne može samo po sebi pokrenuti tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje ili jednakosti pred zakonom. (vidi, *mutatis mutandis*, *Mezotur - Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21; vidi i slučaj KI56/17, podnositeljka zahteva: *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 42).
41. Shodno tome, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio navode da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni i da su osporenom odlukom povređena prava i slobode garantovana Ustavom i EKLJP.
42. Kao zaključak, u skladu sa pravilom 39. (2) Poslovnika o radu, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i prema tome je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava i pravilom 39 (2) Poslovnika, dana 6. juna 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

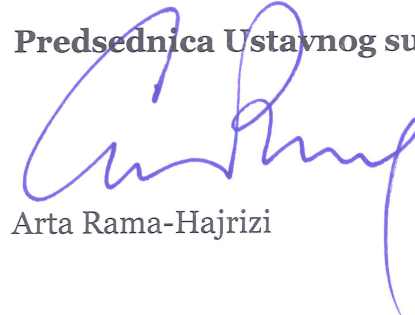
- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzije Istrefi-Peci

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi